

Festivalul „George Enescu”: Filarmonica della Scala și Israel Philharmonic Orchestra

(Grigore Constantinescu – 18 septembrie 2017)

De origine italo-franceză, cu un progres rapid al pregătirii profesionale cu Claudio Abbado, Riccardo Chailly s-a specializat în repertoriul de operă, frecventând ca dirijor și repertoriul marilor orchestre simfonice din Berlin, Londra, Concertgebouw.

Conduce, de preferință, lucrări de Bruckner și Mahler, fără a abandona repertoriul de operă, dovadă fiind acum calitatea de ambasador pentru Filarmonica della Scala, cu succesul celor două programe susținute, în weekend, la Sala Mare a Palatului.

Introducerea la primul program a fost rezervată celei de a doua „Rapsodii op.11” de George Enescu, expunere sensibilă și credibilă a acestei opere simfonice care se bucură pretutindeni de „tinerețe fără bătrânețe”. Continuând impresiile, este lesne de observat interesul repertorial pentru muzica romantică și modernă rusă (în primul program, „Concertul pentru vioară” de Ceaikovski și „Simfonia a XII-a” de Dmitri Șostakovici), creația compozitorilor moderni ai secolului al XX-lea (Enescu, Bartok) și literatura programatică orchestrală de Ottorino Respighi. Deosebirile de atitudine dirijorală sunt, însă, evidente, de la emoționalitatea ceaikovskiană la narațiunea fără accente dramatice a lui Șostakovici. Interesant de observat modul în care Chailly conduce orchestra pentru ca violonistul David Garret să se simtă la îndemână în partitura lui Ceaikovski, iar violistul Julian Rachlin să dovedească înțelegerea subtilă a „Concertului pentru violă și orchestră” de Bartok, capodoperă finală a carierei sale componistice. Spectaculozitatea descriptivă a „Fântânilor Romei”, energica ascensiune sonoră a „Pinilor din Roma” au demonstrat că dirijorul poate conduce o orchestră simfonică de operă, demonstrație aplaudată și în execuția plină de efect a celor două uverturi verdiene „Vecerniile siciliene” și „Puterea destinului”. Succesul Filarmonicii della Scala a fost de necontestat.

Pentru cele două seri ale sfârșitului de săptămână, un eveniment aparte a fost cuplul de concerte susținut de faimoasa Israel Philharmonic Orchestra, aflată sub conducerea renumitului dirijor Zubin Mehta, Președinte de onoare al Festivalului, ediția 2017. Pentru a realiza elementele de maxim interes ale programului, Israel Philharmonic Orchestra a invitat-o pe podiumul de concerte pe binecunoscuta pianistă **Khatia Buniatishvili**, ca solistă a „Concertului în la minor op.54” de Robert Schumann, adevărată piatră de încercare a literaturii romantice germane din secolul al XIX-lea. Solista invitată a pășit pe podiumul Sălii Mari a Palatului precedată de un renume al eleganței demne de pianista Helene Grimaud care, acum vreun deceniu, era prietenă cu lupii. Imaginea scenică a Khatiei Buniatishvili a putut fi receptată vizual conform pretențiilor privitorilor, în timp ce audiția a urmat îndeaproape indicațiile de acompaniament ale lui Zubin Mehta, Maestru care a făcut din Israel Philharmonic Orchestra un ansamblu demn de strălucirea renumelui său. Există, desigur, motive de satisfacție și justificări pentru maniera pianistei, dar fără a depăși gloria perfecționistă a lui Dinu Lipatti, greu vreodată de atins.

În repertoriul concertistic al programelor proiectate de organizatorii Festivalului, ca și în edițiile anterioare, componistic ne-am întâlnit cu marii creatori ai istoriei genului, de la Mozart la Beethoven, Schumann, Rachmaninov, Ravel, Ceaikovski etc. Zubin Mehta l-a adăugat acum pe Brahms cu al său „Concert de vioară”, în interpretarea superbă a lui **Leonidas Kavakos**, un artist

cu sunet, sentiment și expresie convingătoare. Prilej de audiție comparată între „Simfonia Domestica” de Richard Strauss și „Marea Simfonie a noua în Do major” de Franz Schubert, cea de a doua a constituind un măreț efect printre capodoperele secolului al XIX-lea. Comparațiile merită continuate, privind experiența dirijorală exemplară a Președintelui de onoare al Festivalului, dacă ținem seama de marile succese repurtate de Zubin Mehta în cele cinci decenii și jumătate de prezențe festivaliere bucureștene. Cercetând temeinic partiturile lui George Enescu, marele dirijor a adăstat la poemul simfonic „Vocile naturii”, unde a descoperit și unele dintre „vocile intime” care i-au subliniat admirația în timp față de marele compozitor român omagiat.